

**RUDOLF
SABADI**

**VREDNOVANJE
ŠUMA U
NJIHOVOJ
UKUPNOSTI**

Mojeu dragoj vladi prijatelj
a. Ratku Matuševiću, bez koga
ne bi ova knjižica izgledala
kakova jest

10/12/97

autent

prof. dr. RUDOLF SABADI

VREDNOVANJE ŠUMA U NJIHOVOJ UKUPNOSTI

Sadržaj:

PREDGOVOR	1
POPIS ŠUMA KAO TEMELJ PLANSKOGA GOSPODARENJA ŠUMAMA	3
GOSPODARSKO VREDNOVANJE DOBROBITI OD ŠUMA	9

Izdavač:

"Hrvatske šume", javno poduzeće za
gospodarenje šumama i šumskim zemljištima
u Republici Hrvatskoj, p. o. Zagreb
Direkcija Zagreb, 10000 Zagreb, Lj. F. Vukotinovića 2
Telefon: +385 1 48 28 505
Telefaks: +385 1 4551 138

Za izdavača:

Anđelko Serdarušić, dipl. inž.

Grafička obrada:

Ratko Matošević

Naklada:

500 primjeraka

Tisak:

TIP "A.G. Matoš", d.d. Samobor

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb

UDK 630*54

SABADI, Rudolf

Vrednovanje šuma u njihovoj ukupnosti

/Rudolf Sabadi. - Zagreb : Hrvatske šume, 1997.

- 40 str. ; 25 cm

Bibliografske bilješke uz tekst

ISBN 953-6253-13-5

971031015

Zagreb, 1997.

POPIS ŠUMA KAO TEMELJ PLANSKOGA GOSPODARENJA ŠUMAMA

Šumarski popisi (inventure) služe općenito poradi dobivanja šumarski relevantnih podataka o prirodnim resursima, njihovoj prostornoj raspodjeli i korisnosti. Djelotvornost šumarstva postoji i pada s pouzdanošću tih temeljnih informacija za svako pojedino šumarsko planiranje.

Gospodarenje je šumama u načelu identično sa svakim drugim gospodarskim djelatnostima, uz razliku da se ono proteže prema trajanju, u slučaju potrajnoga gospodarenja, na beskonačnost. U gospodarenju šumama, kao i pri poslovanju nekakve tvornice, odluke u sadašnjici imaju posljedice na neposrednu i daleku budućnost. Šumarsko gospodarenje razlikuje se pak od operacija jedne tvornice u tome što loše odluke u gospodarenju šumama traju stotinama godina. Pogriješi li tvorničar, da bi ispravio grešku, mora imati novaca da promijeni tehnologiju i/ili marketinški koncept, pa ako je ta promjena tržišno prihvatljiva, greška odluka iz prošlosti je uklonjena. To je nemoguće u šumarstvu, prvo jer zauzimanje jedne koncepcije i njezina primjena traju dugo vremena, a greške se najčešće pokazuju mnogo godina poslije i traju mnogo vremena tijekom korekcije.

Kao ilustrativan primjer može poslužiti iskustvo s pretvaranjem mnogih šuma iz sjemenjača u panjače u vrijeme kada je potreba za sitnim tehničkim drvom i poglavito ogrjevnim drvom prevladavala. U srednjoj su Europi bila potrebna gotovo dva stoljeća da se panjače pretvore ponovno u sjemenjače ili visoke šume, s tim da taj proces još ni izdaleka nije završen. Tvorničar automobila ili konfekcionar ima lakšu zadaću. Neuspjeli tip automobila ili od kupaca neprihvaćena kolekcija treba biti pretvorena u prihvatljivu i ako poduzetnik to učini, a može financijski podnijeti, stvar je riješena.

Uspješnost svake gospodarske djelatnosti mjeri se količinom proizvedenih dobara i usluga pomnoženih njihovom cijenom uz koju su prodani tijekom jednoga specificiranog razdoblja po odbitku svih troškova i izdataka za to razdoblje. Da bi se stanje na kraju razdoblja moglo vrednovati prema uspješnosti, mora biti poznato početno stanje. Jednako kao u trgovini robama bilo koje vrste, tvornici bilo koje vrste, turističkoj ili bankarskoj kući, tako i u šumarskom gospodarstvu mora biti poznato početno i konačno stanje. Tek poznavanjem početnih i krajnjih vrijednosti cjelokupne imovine i registracije transakcija tijekom toga razdoblja, moguće je promatrano radoblje ocijeniti kao uspješno ili neuspješno, i to u gradacijama, od maloga pa do optimalnog učinka.

Mjerenje spomenute uspješnosti jest promjena stanja imovine. I ovdje nema razlike između šumarstva i nekog poduzeća, pojmovno naravno. Imovina nekog poduzeća obuhvaća zgrade, strojeve, gotovinu, zalihe, te znanje i iskustvo, sadržano u tehnologiji proizvodnje konkretnih proizvoda. U šumarstvu je dakako pojam imovine mnogo širi, što je razumljivo, jer se radi o prirodnom resursu, čiji bitak nije samo proizvodnja drveta i uz drveće vezanih sporednih proizvoda, već je to širok kompleks konkretne proizvodnje utrživih proizvoda (šumski drvni sortimenti, sporedni šumski proizvodi, naplata za pašarenje, listinac itd.) te čitav niz neutrživih učinaka: zaštita tla, klime, okoliša, krajobraza, flore i faune itd., te rekreativnih učinaka, koji mogu, ali ne moraju, biti utrživi (npr. plaćanje ulaznica za posjet nacionalnim parkovima itd.). Kao šumarska imovina dakle obuhvaćena je vrijednost sastojina od kojih se sastoje nacionalne šume, što